

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 47 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 15. OKTOBARA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1393.

Joseph Eloi Isidore Baudoux, Paris.

Spojka na trenje.

Prijava od 29. marta 1921.

Važi od 1. februara 1923.

Pravo prvenstva od 2. avgusta 1919. (Francuska).

Poznata je već jedna spojka karakterizovana sa više kovačkih kliješta, koja sa jednim od svojih krakova spajaju vreteno, na koje se prenaša okretanje sa pogonskim vretenom in spoj usljeduje direktnim ili indirektnim djelovanjem mehaničara na svenkupne slobodne krakove ovih kliješta. Ovo djelovanje prouzrokuje progresivni tlak između čeljusti kliješta, koje su obložene vulkaniziranim fibrama, tvrdim drvetom, kožem i t. d. i vijenca, koji je iz jednog komada sa pogonskim vretenom, koji u ovom poznatom uređaju predočenom u nacrtu u preseku sa strane i tlocrta, i to u slikama 1. i 2. pričvršćen je pomični krak kliješta z svakih kliješta na osovini u, koja je nesimetrično nošena od kraka z¹ a taj je iz jednog komada sa vretenom na koje se prenaša okretanje; t. j. krak, koji sačinjava nepomični dio kliješta. Ekscentrične sile na ovoj osi sklone su da prouzrokuju trešnju, kad je spojka nategnuta. Osim toga, nesimetrično djelovanje dvaju protivnih čeljusti v i x na vijenac y zamašnog kotača na pogonskom vretenu, prouzrokuje na ovom vijencu odrezanje mjesto jednostavnog tlaka. Svrha ovakovog uređenja bila bi, dozvoliti lagano snimanje pomičnih krakova z i u isto vrijeme udobno demontiranje cijelekupne spojke.

Predležeci izum izvršenje s obzirom na spojku, u kojoj su ovi nedostaci odstranjeni, upotrebom novog uređenja i to sa sasvim pravilnim nameštenjem pomičnih krakova klije-

šta, pri čemu je omogućeno lagano demontiranje aparata.

Ova se spojka može upotrebiti za sve vrste strojeva, osobito za strojeve, koji imaju pogon eksplozivnim motorom.

Slike 3 do 6 predočuju dva načina izvodenja izuma sa udešenim uređajima, da se poluču lagano demontiranje.

Slika 3 je presjek spojke za prenašanje malih okretajnih sila.

Slika 4 je tlocrt sjedinjenja; zamašni točak, koji pripada osovini motora i na kojem je napravljen vijenac gdje usljeduje tlak kliješta, pretpostavlja se, da je snimljen.

Slika 5 je presjek jedne varijante spojke napravljene prema ovome izumu za prenašanje velikih okretajnih sila.

Slika 6 je odgovarajući nacrt vidjen odozgor u slici 3, osovina motora a produžena je desno centričnim dijelom a¹, koji na kraju nosi ležaj od kugljica b, koji je pomakljiv pomoću zaglavljene matice b¹. Osovina a je iz jednog komada sa zamašnim točkom c, čiji obod nosi unutrašnji savijeni rub c¹, koji je četverouglastog presjeka (slika 3) ili presjeka u obliku trapeza (slika 5). Vreteno a, na koje se prenaša okretanje nosi kao i u poznatom uređaju (slika 1 i 2) nepomične krakove kliješta, koji se nalazi na ploči D, koja je od jednog komada skupa s vretenom ili je na njega nataknuta. Savršenost ovog izuma odlikuje osobito to, da su nepomični krakovi g udešeni u obliku vilice

sačinjavajući potporanj, kao dvostruku potporu za osovinu izmedju dva elementa kliješta; pomični krak kliješta niže se izmedju oba kraka spomenute vilice.

U primjeru predstavljaju slike 3 i 4 spojku, sastavljenu od dvaju diametralno ležećih kliješta. Ploča D nosi dvije vilice $g - g^1$; krakovi vilica $g - g^1$ sačinjavaju potporanj kao dvostruka potpora za osovinu i izmedju pojedinih dijelova kliješta. Jedan od tih elemenata i to nepomični dio kliješta sačinjavaju vilice, kojih krakovi nose, na svojim produljenjima, čeljusti e , koja su potpuno simetrične s obzirom na simetralu vilica. Slobodni krak h kliješta zaglavljjen je oko osi I , u sredini iste. On nosi na svom vanjskom kraju čeljusti j , koja je ista kao i prihvatilica e , sasvim simetrična s obzirom na simetralu vilica i s obzirom na člankovitu os i . Unutrašnji dio l pomičnog kraka h , podupire se na ploču m^1 pomicaljke m . Ova je pomična na vretenu, na koje se prenaša okretanje, a pero n , koje je poduprijeto na okroglu ploču d^1 čvrsto je nategnuto, i stišće na lijevo, te prouzrokuje time stiskanje izmedju čeljusti kliješta e i j i to prema unutrašnjoj odnosno vanjskoj strani vijenca o^1 .

Usljed potpune simetrije čeljusti od kliješta — s obzirom na njihovu člankovitu osovinu — djeluje stiskanje s istom jakošću na stisnutu površinu ovih prihvatilica.

Popuštanje stiskanja dobije se na već po-

znati način, ako se pomicaljka m pomakne na desno, na pr. pomoću jedne vilice.

U primjeru slika 5 i 6, načinjene su čeljusti nepomičnih krakova g kliješta kao bezprekidni vijenac f , koji vijenac može na međutočkama izmedju sredina čeljusti pomoću krakova f^1 biti spojen sa kolutom D.

Vršci I , sa kojima su pomični krakovi h kliješta poduprti na pomicaljku, mogli bi biti na istu pričvršćeni, koja bi automatički osigurala dovoljan otvor kliješta na popuštanje nategnutosti. Ovo otvaranje bi moglo biti pospešeno još i djelovanjem jednog protivnog pera manje jakostim, nego što je pružina n , a nalazi se izmedju pomičnih i nepomičnih krakova svakih kliješta ili samo kod jednog para kliješta.

Samo se od sebe razumije, da bi vilice g, g^1 umjesto da su načinjene skupa s pločom D na vretenu, na koje se prenaša okretanje, mogle bi biti pričvršćene na ovoj ploči.

Patentni zahtev:

Spojka na trenje, koja nosi na vretenu (d) za prenašanje okretanja proizvoljan broj kliješta, od kojih čeljusti (e, j) pritežu na obruč od zamajnog točka (c), koji je nošen od pogona vretena (a), naznačena time, da svaki nepomični krak ima vilicu ($g - g^1$), koja sa svojim krajnim djelovima služi kao uporište za osovinu (i), oko koje se klati pomični ozib (h) po sredini ove osovine izmedju vilica od nepomičnog kraka.

Fig. 1. Ad patent broj 1393.

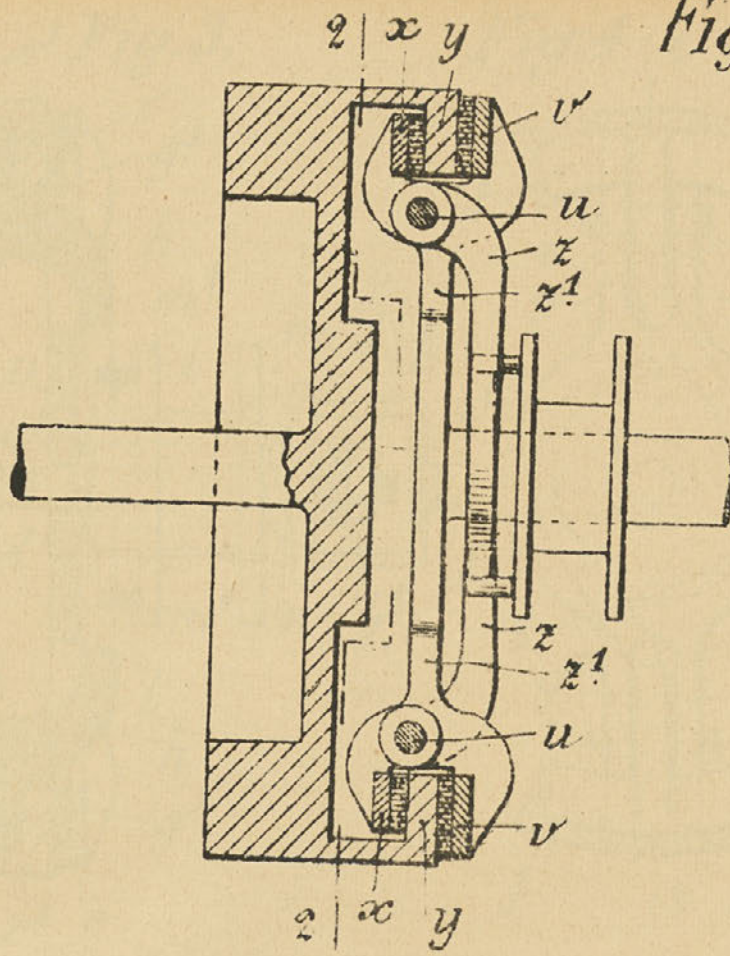
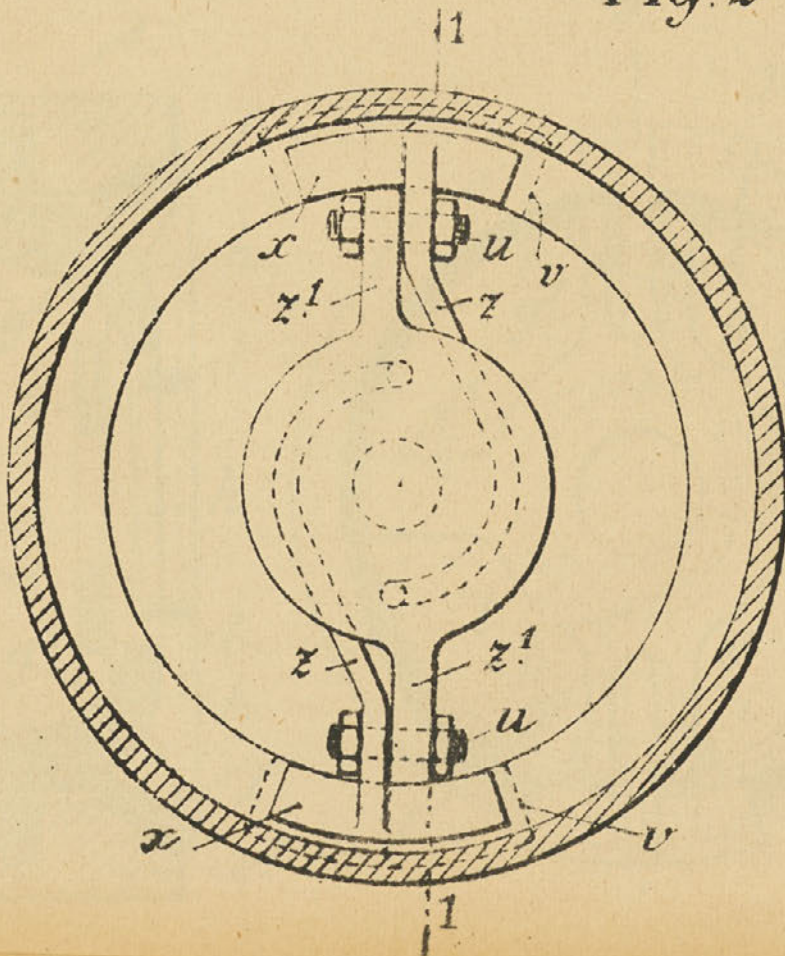

Fig. 2

1850

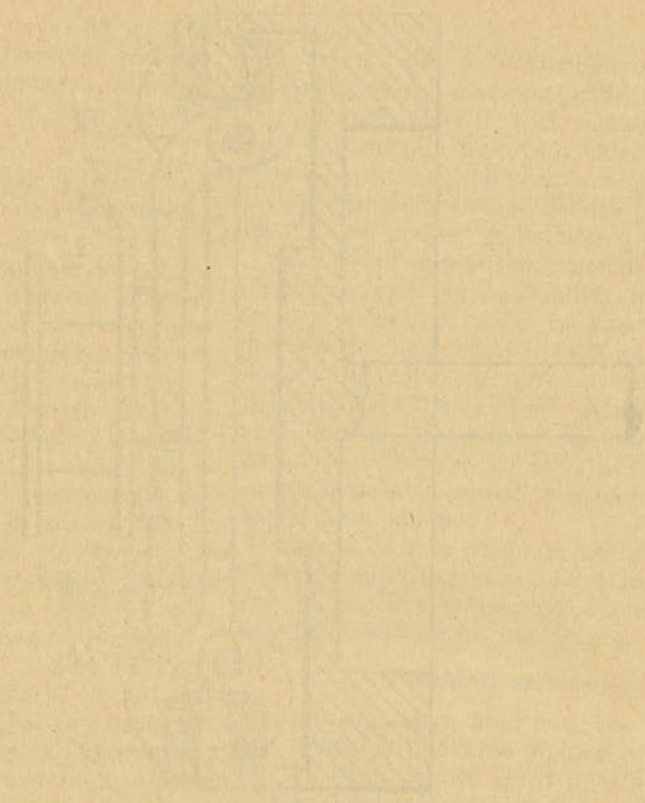

Fig. 1

Fig. 3.

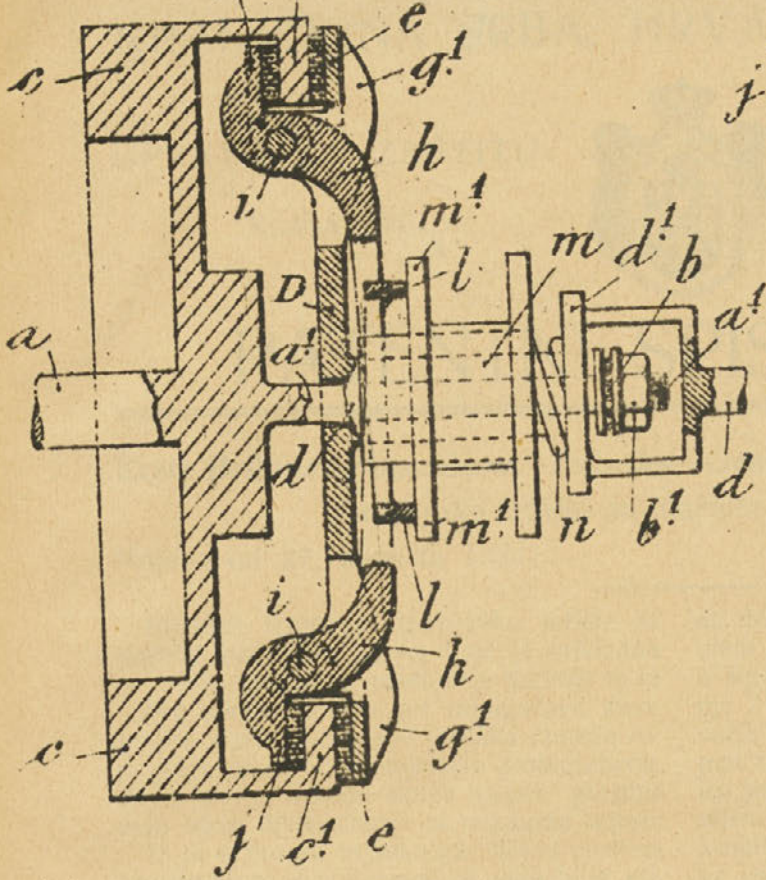

Fig. 4.

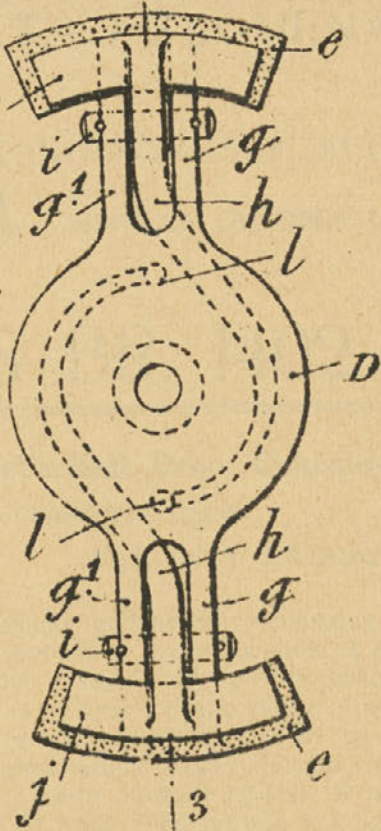

Fig. 5.

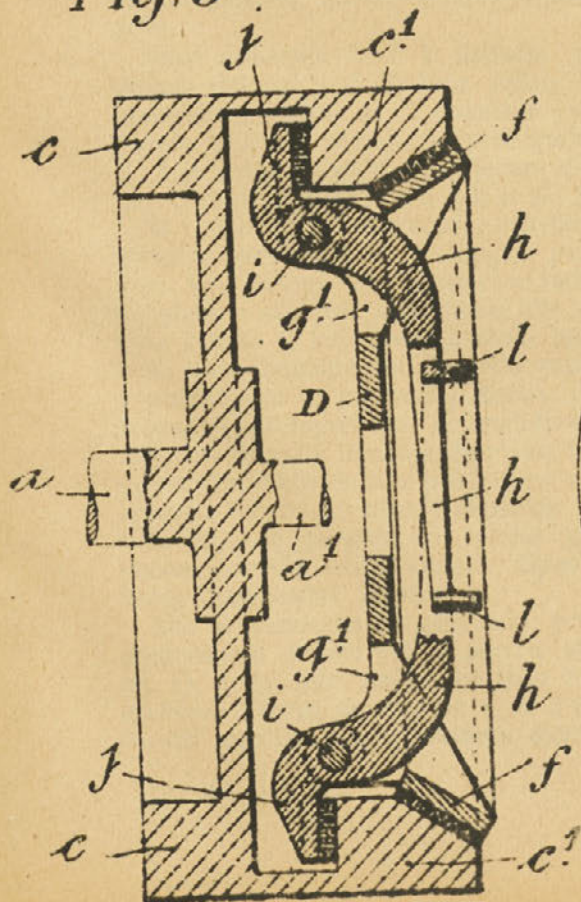

Fig. 6.

